

JAARVERSLAG LEERPlicht

2016-2017

Ieder kind heeft het recht op onderwijs en verdient een gelijke kans om in de maatschappij mee te doen. Daarom stimuleert gemeente Hellevoetsluis via de leerplicht dat kinderen onderwijs volgen en probeert zij te voorkomen dat kinderen onnodig verzuimen of zelfs thuis komen te zitten. De leerplicht is daarbij belangrijk en is bedoeld om het recht op onderwijs voor ieder kind te beschermen.

De gemeente Hellevoetsluis kijkt tevreden terug op het schooljaar 2016-2017. We hebben nog nauwer samengewerkt met de scholen, samenwerkingsverbanden en andere belangrijke partners. Dat werpt zijn vruchten af. Door de intensievere samenwerking met de leerplichtambtenaren worden zowel meer preventieve, als wettelijk noodzakelijke meldingen gedaan dan het jaar daarvoor. De scholen zijn alert en betrokken en dat is waar we in Hellevoetsluis voor gaan. Blij zijn wij dan ook met het resultaat dat ruim 91% van de thuiszitters in 2016-2017 ook dat jaar hun schoolgang weer heeft hervat. Ook is opnieuw het aandeel voortijdig schoolverlaters gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. We zoeken creatieve manieren om vrijstellingen tijdelijk in te zetten, zodat leerling (en gezin) met passende hulp de basis op orde krijgen.

**SCHOLINGSWINKEL IN
HELLEVOETSLUIS GEOPEND: MBO-
STUDENTEN KRIJGEN NAAST
THEORIE ONDER BEGELEIDING OOK
PRAKTIJKERVARING, BIJVOORBEELD
IN HET OMGAAN MET KLANTEN**

**IMPULSKLAS HELLEVOETSLUIS
SUCCES: KINDEREN VERBETEREN
SAMEN MET OUDERS HUN
WERKHOUDING EN -GEDRAG VOOR
ÉÉN DAGDEEL GEDURENDE TWAALF
WEKEN**

**SAMENWERKINGSVERBANDEN
OPENEN TIJDELIJKE
ONDERWIJSVOORZIENINGEN OM
THUISZITTERS TE VOORKOMEN**

5552

LEER- EN KWALIFICATIEPLICHTIGE LEERLINGEN

Hiervan zijn 4791 leerlingen leerplichtig en 761 kwalificatieplichtig. Ten opzichte van vorig jaar is dit totaal aantal met 2,1% afgenomen. Dit is in lijn met de prognoses dat tussen 2017 en 2037 het aantal leerlingen in het basisonderwijs met 17% zal afnemen en in het voortgezet onderwijs met een kleine 13%.

245

RELATIEVE (SIGNAAL) VERZUIMMELDINGEN

Meest voorkomende vorm van ongeoorloofd verzuim. Deze leerlingen staan wel ingeschreven op een school, maar blijven vanwege uiteenlopende oorzaken zonder geldige reden weg. De school is wettelijk verplicht ongeoorloofd verzuim vanaf 16 uur in vier opéénvolgende lesweken te melden. Ten opzichte van vorig jaar waren er dit jaar 45% meer van dit soort meldingen door intensievere samenwerking met leerplicht.

435

VERZUIMMELDINGEN

Het ging dit jaar om 318 leerlingen. Het totaal aantal meldingen is dit jaar gestegen met 25% ten opzichte van voorgaand jaar. De intensievere samenwerking van leerplicht met de scholen werpt zijn vruchten af: het heeft geleid tot meer meldingen. Daarnaast is herhaling van verzuim voor hen inzichtelijker geworden, waardoor dit beter gemeld wordt.

24

THUISZITTER (LANGDURIG RELATIEF VERZUIM) MELDINGEN

Deze leerlingen staan ingeschreven op een school, maar hebben langer dan vier aanééngesloten weken geen onderwijs gevolgd. Van de 24 thuiszittende leerlingen hebben 22 hun schoolgang tijdens het jaar weer hervat. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met vorig schooljaar.

4

ABSOLUUT VERZUIMMELDINGEN

Er is sprake van absoluut (ongeoorloofd) verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige leerling niet staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling. Drie van deze meldingen betrof leerlingen die naar het buitenland waren verhuisd, echter waren zij nog ingeschreven in Hellevoetsluis, maar niet meer op een onderwijsinstelling. De vierde melding bleek onterecht, deze leerling ging wel naar school, maar stond niet goed ingeschreven bij DUO.

152

NIET-WETTELIJKE PREVENTIEVE VERZUIMMELDINGEN

Dit zijn meldingen ter voorkoming of monitoring van beginnend verzuimgedrag, bijvoorbeeld leerlingen die af en toe een uurtje spijbelen. Deze preventieve rol is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden voor de leerplichtambtenaren. Dit aantal meldingen is dan ook met 7,8% gestegen ten opzichte van vorig jaar.

10

(RELATIEVE) LUXE VERZUIMMELDINGEN

Deze kinderen staan ingeschreven op school, maar verzuimen door, zonder toestemming, op vakantie te gaan buiten de reguliere schoolvakanties. Hiervoor kan leerplicht een proces-verbaal opmaken. Van deze meldingen zijn er acht niet vastgesteld en daardoor afgedaan met een waarschuwing. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met vorig schooljaar.

5

PROCES-VERBALEN

Hiervan waren er twee voor luxe verzuim en drie voor relatief verzuim. Van de drie verbaalen voor relatief verzuim, heeft er één een taakstraf gekregen, is er één schuldig bevonden echter zonder straf en voor één volgt de uitspraak nog. Dit jaar zijn vier proces-verbaalen minder gemaakt dan vorig schooljaar. Leerplicht Hellevoetsluis gelooft meer in het nut van vrijwillige hulpverlening voor de leerling en zijn of haar schoolgang, dan in aanmerking komen met het strafrecht via een proces-verbaal. Dit wordt gezien als laatste redmiddel.

SPECIAAL ONDERWIJS NIET ALTIJD NODIG

Een tienjarige leerling laat regelmatig grensoverschrijdend gedrag zien in de klas. Dit heeft tot gevolg dat zij de klas uit gestuurd wordt en wordt opgehaald door haar moeder. Ze wil niet meer naar school en moeder houdt het kind thuis. School weet zich geen raad en betreft leerplicht. Er wordt een HIA-overleg (Handelingsgericht Integraal Arrangeren) georganiseerd, waaraan de ouders, interne begeleider, leerkracht, directeur, orthopedagoog, gezinscoach, indicatiesteller, leerplicht en een trajectbegeleider vanuit het samenwerkingsverband van Primair Onderwijs deelnemen. Gezien de aanwezigheid van alle betrokken professionals kan er direct besloten worden om extra hulp in te zetten.

MET PASSENDE ONDERSTEUNING NAAR SCHOOL

Het blijkt dat de leerling 'uit de klas sturen', slim is gaan gebruiken om zich zo te onttrekken aan de dingen die zij moeilijk vindt op school. Gezamenlijk wordt afgesproken dit patroon te doorbreken en andere manieren te bedenken om om te gaan met de ontlading van de leerling in de klas. Het samenwerkingsverband zorgt voor extra ondersteuning in de klas en een begeleider passend onderwijs komt het kind observeren. De gemeente regelt dat ouders ondersteuning krijgen

van een gezinscoach om thuis ook één lijn te trekken met school. Met nog een aantal weken tot de zomervakantie te gaan, wordt een stappenplan gemaakt om de leerling weer terug naar school te krijgen, dit lukt. Na de vakantie wordt nogmaals bijeengekomen om te beslissen of Speciaal Basis Onderwijs (SBO) beter passend is. Uiteindelijk blijkt dit niet nodig. Met een op haar afgestemd programma en aanvullende ondersteuning kan het kind regulier basis onderwijs blijven volgen.

"ONS UITGANGSPUNT: WE GAAN SAMEN AAN DE SLAG OM TOT EEN GOEDE OPLOSSING TE KOMEN, ZOWEL VOOR HET KIND ALS VOOR DE SCHOOL." - WETHOUDER HANS VAN DER VELDE

GEMEENTEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN GEZAMENLIJK VERANTWOORDELIJK

Sinds de invoering van de Wet Passend Onderwijs en de aanpassing en decentralisatie van de Jeugdwet, hebben gemeenten en onderwijs meer gezamenlijke verantwoordelijkheden rondom jeugdigen. Scholen hebben een wettelijke zorgplicht. Ze zijn verantwoordelijk om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende plek te bieden: op hun eigen of een andere school. Dit doen zij met behulp van het regionale samenwerkingsverband waar alle scholen onderdeel van zijn. Het onderwijs regelt begeleiding of ondersteuning gericht op het volgen van

onderwijs, bijvoorbeeld bij (leer)problemen in de klas of leerstoornissen. Vanuit de jeugdhulpplicht onderzoekt de gemeente of er voor een inwoner aanspraak is op ondersteuning. In Hellevoetsluis wordt dit onderzocht door de indicatiestellers. Op school kan de gemeente begeleiding en ondersteuning inzetten rondom problemen thuis of gericht op zelfredzaamheid, zelfstandigheid of maatschappelijke participatie. De indicatiestellers kunnen ook hulp inzetten op basis van signalen vanuit school en afgestemd op schoolarrangementen. Zo kan de ondersteuning vormgegeven worden vanuit de gedachte 'één kind, één plan'.

31

VRIJSTELLINGEN 5 ONDER A

Vrijstelling vanwege lichamelijke of psychische ongeschiktheid. Het aantal vrijstellingen betreffen niet alleen nieuwe, maar ook alle lopende vrijstellingen voor de leer- en kwalificatieplichtige kinderen. Een lichamelijk ongeschikt kind zal immers doorgaans ongeschikt blijven tot het einde van de kwalificatieplicht. Ten opzichte van vorig schooljaar zijn er 11 nieuwe vrijstellingen 5 onder a afgegeven, waarvan 10 tijdelijke vrijstellingen zoals in het casusvoorbeeld.

3

VRIJSTELLINGEN 5 ONDER B

Vrijstelling vanwege levensbeschouwing. Er is dit schooljaar één nieuwe vrijstelling 5 onder b afgegeven. De andere twee vrijstellingen zijn voor dezelfde twee kinderen als voorgaande jaren.

2

VRIJSTELLINGEN 5 ONDER C

Vrijstelling vanwege onderwijs in het buitenland. Er zijn dit schooljaar geen nieuwe vrijstellingen afgegeven voor onderwijs in het buitenland, dit betreft dezelfde twee kinderen als voorgaande jaren.

3

VRIJSTELLINGEN 15

Vrijstelling van de kwalificatieplicht door alternatieve opleidingsvorm (bv NTI, LOI). Er zijn dit schooljaar vijf minder van deze vrijstellingen. Dit kan aan verschillende zaken te danken zijn, zo is er vanuit de overheid en het onderwijs ingezet op betere begeleiding vanuit VO en MBO, alsmede de overdracht tussen VO en MBO, en op het maken van de juiste studiekeuzes. Tevens hoeven MBO'ers sinds 2017 geen lesgeld meer te betalen en is OV-vergoeding geregeld, waardoor dit aantrekkelijker is geworden dan de alternatieve opleidingsvormen met volledige eigen bekostiging.

22

VRIJSTELLINGEN 11G

Vrijstelling voor kwalificatieplichtige VO-/MBO-leerlingen die, conform regionale afspraak, een alternatief opleidingsprogramma volgen zodra zij dusdanig gedemotiveerd zijn. Dit bestaat uit (vrijwilligers)werk of stage voor 24 uur per week en scholing. Zo voldoen zij aan de wettelijke eisen.

2,07%

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS 2015/2016

Het aandeel vsv'ers ten opzichte van alle deelnemende leerlingen in het VO en MBO, is in het schooljaar 2015-2016 flink gedaald van 2,5% naar 2,1%. Ook in vergelijking met de regio behaalt Hellevoetsluis betere resultaten. Gemiddeld is daar namelijk 2,4% voortijdig schoolverlater.

63

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS (VSV'ERS) IN 2015/2016*

Dit zijn leerlingen tussen de 12 en 23 jaar die niet naar school gaan en ook niet de wettelijk verplichte startkwalificatie (havo-, vwo- of mbo 2-diploma) hebben behaald. Hiervan kwamen 13 leerlingen uit het VO en 50 uit het MBO. Met name op MBO is dit aantal gedaald vergeleken met eerdere jaren. Wellicht kan gesteld worden dat de eerste resultaten van het vsv-convenant 2016-2020, waarin veel wordt ingezet op vsv'ers uit MBO 1 en MBO 2, dan ook te merken zijn.

**) cijfers 2016-2017 zijn nog niet beschikbaar gesteld*

EVEN EEN TIME-OUT OM DAARNA WEER VERDER TE KOMEN!

Een leerling in de 2e klas van het voorgezet onderwijs is onder behandeling voor ADD en heeft de diagnose ASS gekregen. Zij heeft ook last van hartproblemen bij drukte. Hierdoor gaat deze jongere al maanden niet naar school. De school weet niet zo goed hoe hiermee om te gaan en zoekt vanuit hun zorgplicht naar een andere passende onderwijsplek. Ze vragen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) bij het samenwerkingsverband. Een zorgverlener in het gezin hoort van het verzuim en betreft leerplicht erbij.

VRIJSTELLING ALS MIDDEL, NIET ALS DOEL

Net voor de zomervakantie start de jongere op het VSO in Rotterdam. Bij het begin van het nieuwe schooljaar trekt de VSO aan de bel bij leerplicht, omdat de jongere nauwelijks naar school komt. Na een groot zorgoverleg wordt besloten ambulante hulpverlening in te zetten. In januari is er een goede band opgebouwd tussen de hulpverlener en de jongere, echter is er nog geen resultaat op schoolgang. Voorgesteld wordt om een tijdelijke vrijstelling 5 onder a aan te vragen, waardoor de druk van het naar schoolgaan wordt weggenomen. Via de jeugdarts van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) wordt de vrijstelling voor de rest van het schooljaar afgegeven, onder de voorwaarde van

leerplicht dat na de zomer bijeengekomen wordt om de effectiviteit van de hulpverlening te evalueren. De hulpverlening blijkt aan te slaan en er zijn grote vorderingen geboekt. In de zomervakantie geeft de jongere aan graag weer te starten op haar oude reguliere school. Leerplicht organiseert een overleg tussen beide scholen en andere betrokkenen. Naast ADD en ASS lijdt de jongere tevens aan een depressie, wat met medicatie en therapie wordt bestreden. Met een zorg- en onderwijsplan stroomt de jongere voor een proefperiode terug naar regulier onderwijs.

"HET IS ONS GEZAMENLIJK BELANG OM TOEKOMSTKANSSEN VOOR LEERLINGEN TE VERGROTEN. OOK ALS DAAR EEN TIJDELIJKE VRIJSTELLING VOOR NODIG IS."

- WETHOUDER HANS VAN DER VELDE

VRIJSTELLING 5 ONDER A

Leerlingen kunnen om verschillende redenen vrijgesteld worden van de leerplicht. Één van de vrijstellingen (5 onder a) richt zich op jongeren die vanwege lichamelijke of psychische gronden niet in staat zijn om onderwijs te volgen op een onderwijsinstelling. Deze vrijstellingen kunnen voor de gehele schoolduur worden afgegeven of voor tijdelijke periodes. In artikel 7 van de leerplichtwet is vastgelegd dat deze vrijstelling pas kan worden gegeven, als een (niet behandelend) arts of gelijkgestelde pedagoog of psycholoog een verklaring afgeeft over de psychische of lichamelijke ongeschiktheid.

In Hellevoetsluis is dit de jeugdarts van het Centrum voor Jeugd en Gezin. De leerplichtambtenaren en jeugdartsen gaan zeer terughoudend om met het verlenen van deze vrijstelling en geven hem waar mogelijk enkel voor een tijdelijke periode. Doordat thuiszitters steeds beter in beeld zijn in Hellevoetsluis is leerplicht eerder betrokken. Als na zorgvuldige afweging van leerplicht en de jeugdarts blijkt dat een tijdelijke vrijstelling ervoor kan zorgen dat de jongere minder druk ervaart en zich beter kan herstellen, met het uitzicht op hervatting van onderwijs, is dit een uitkomst.

VOORUITBLIK 2017-2018

BETERE VERBINDING JEUGDHULP EN ONDERWIJS

In het schooljaar 2016-2017 heeft een evaluatie plaatsgevonden over de aansluiting van de jeugdhulp in het Voortgezet Onderwijs. Aanleiding hiervoor waren de wijzigingen sinds Passend Onderwijs en de nieuwe Jeugdwet. Deze evaluatie heeft geleid tot een aantal aanknopingspunten om de verbinding in deze nieuwe situatie anders vorm te geven. Samen met de betrokken partners, zoals het samenwerkingsverband, de scholen, de jeugdgezondheidszorg en het school maatschappelijk werk, zijn hier ideeën voor uitgewerkt. In het schooljaar 2017-2018 wordt op een aantal middelbare scholen in Voorne door middel van pilots gestart met deze nieuwe werkwijze. Met de nieuwe verbinding wordt niet alleen beoogd de inzet van zwaardere jeugdzorg te voorkomen en vroegtijdig preventieve jeugdhulp in te zetten, maar ook het aanbod van preventieve hulp binnen school zal worden uitgebreid.

WETSWIJZIGING: DOELGROEP VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS VERGROOT

Landelijk is er veel aandacht voor de groep Voortijdig School Verlaters en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie van gemeenten. Om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip van het voortgezet onderwijs en vervolgonderwijs vallen, zullen er in het schooljaar 2017-2018 wetswijzigingen worden voorgesteld. Deze wijzigingen zijn onder andere gericht op een grotere definitie van de VSV-doelgroep. Wettelijk gezien waren gemeenten enkel verantwoordelijk voor het maken van afspraken over de bestrijding van VSV'ers tussen de 16 en 23 jaar. Voorgesteld wordt om de leeftijdsgrens te verlagen naar 12 jaar. In Hellevoetsluis werd al jaren deze leeftijdsgrens gehanteerd in het VSV-convenant, om zo veel mogelijk jongeren te bewegen richting een startkwalificatie. Tevens wordt voorgesteld om de RMC-doelgroep uit te breiden met jongeren uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, zodat ook die beter gevolgd kunnen worden in aansluiting op onderwijs of arbeid. Ten slotte zorgt de wetswijziging er ook voor dat gemeenten zelf verantwoordelijk worden over met wie zij regionale afspraken maken rondom deze doelgroep. Voorheen schreef het Rijk dit voor, nu kunnen gemeenten dit zelf uitbreiden met allerlei partners vanuit de domeinen arbeid en zorg..